

JAARBERICHT 2018

COLLECTIEF RIVIERENLAND

Coöperatieve Agrarische Natuurbeheervereniging
Collectief Rivierenland

INHOUD

**WIE IS COLLECTIEF
RIVIERENLAND?
PAGINA 3**

**CIJFERS EN ACTIVITEITEN
PAGINA 4**

**AGRARISCH NATUUR-
EN LANDSCHAPSBEHEER
PAGINA 6**

**VOORUITBLIK NAAR 2019
PAGINA 11**

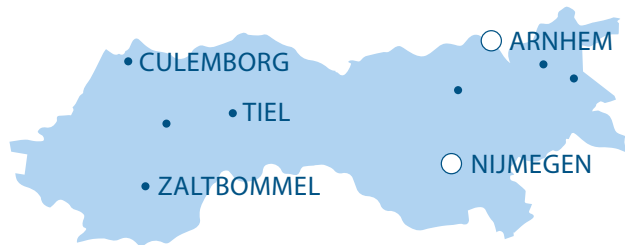
**RESULTATEN 2018
PAGINA 12**

WIE IS COLLECTIEF RIVIERENLAND?

Collectief Rivierenland is begin 2015 opgericht door de zes agrarische natuurverenigingen in het rivierengebied. Met als belangrijkste doel het uitvoeren van de vernieuwde subsidieregeling Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer, waaraan zowel boeren als particulieren deel kunnen nemen.

We kiezen daarbij expliciet voor kwaliteit. Als collectief gaan we voor een maximaal natuurresultaat met behoud van draagvlak bij onze deelnemers. Weidevogelbeheer is een belangrijk pijler in dit gebied. Het succes van dit beheer hier is toe te schrijven aan onze goede samenwerking met alle agrarische natuurverenigingen, Stichting Landschapsbeheer Gelderland en de vele vrijwilligers in het rivierengebied.

CIJFERS EN ACTIVITEITEN VAN 2018

BESTUUR

- » Het bestuur van Collectief Rivierenland vertegenwoordigt **6 agrarische natuurverenigingen** en heeft een onafhankelijk voorzitter. Daarmee bestaat het bestuur uit 7 personen.
- » De samenstelling van het bestuur is ongewijzigd dit jaar.
- » Het bestuur **vergaderde 7 keer** en daarnaast zijn er nog 2 avonden met de besturen van de agrarisch natuurverenigingen geweest.
- » Collectief Rivierenland organiseerde **2 algemene ledenvergaderingen**, in februari en september.
- » Het collectief heeft **388 leden** in 2018.
- » Er zijn **2 afstemmingsoverleggen** geweest tussen de voorzitters van de 3 Gelderse agrarische collectieven. Aansluitend aan één van deze overleggen heeft een afstemmingsoverleg plaatsgevonden met vertegenwoordigers van LTO Noord en de Gelderse Natuur- en Milieufederatie.
- » Er is **1 werkbezoek** georganiseerd voor de leden van Provinciale Staten.

WERKORGANISATIE

- » De werkorganisatie bestaat in 2018 uit:
 - **6 veldcoördinatoren**
 - **1 ecooloog**
 - **1 financieel administratief medewerker**
 - **1 regiocoördinator**
- » In 2018 zijn in totaal **189 elementen of percelen** geschouwd bij **30 deelnemers**.
- » Er zijn dit jaar **geen bezwaren** of geschillen geweest.
- » De ecooloog heeft **30 graslandpercelen** op kruidenrijkdom geïnventariseerd.
- » De veldcoördinatoren hebben **432 elementen en percelen** geïnventariseerd om voorafgaand aan het maken van beheerafspraken te toetsen of deze in orde zijn.

COMMUNICATIE

- » Collectief Rivierenland heeft een **jaarbericht 2017** opgesteld.
- » Alle leden hebben **3 nieuwsbrieven** ontvangen afgelopen jaar.
- » Daarnaast hebben onze externe relaties **2 nieuwsbrieven** ontvangen.

SUBSIDIE

- » In maart heeft Provincie Gelderland een aanvraag voor een inrichtingssubsidie gehonoreerd voor een bedrag van €61.025,- voor de aanleg van plas-draspercelen en de ontwikkeling van kruidenrijk grasland voor weidevogels.
- » In april heeft onze landelijke koepel Boeren-natuur een budget van ruim €15.000,- toegekend voor het opstellen van een **optimalisatieplan** voor het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer in het rivierengebied.
- » Met de goedkeuring op de **uitbreidingsaanvraag** voor de regeling Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer heeft Collectief Rivierenland in september een subsidiebeschikking van Provincie Gelderland ontvangen voor maximaal 2.039 hectare en €2.590.000,- voor de periode tot en met 2021.
- » In november heeft collectief VALA samen met Collectief Rivierenland een POP3-subsidie aanvraag ingediend voor de regeling **Natuurinclusieve landbouw**.

KENNISONTWIKKELING

- » Bestuursleden en medewerkers waren aanwezig op de **landelijke ANLb-dag**.
- » De **brochure Kruidenrijk grasland**, goed voor koe, boer én biodiversiteit is gedrukt.
- » In december is een **akkergebruikersgroep** bij elkaar geweest waarbij 6 deelnemers en 2 medewerkers van Collectief Rivierenland kennis hebben uitgewisseld.

*Inzaaien kruidenrijke stroken in
het Rijswijkse veld.*

AGRARISCH NATUUR- EN LANDSCHAPSBEHEER

In de eerste twee jaar van het vernieuwde subsidiestelsel Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) lag de nadruk op het juist uitvoeren van de regeling. In 2018 was er voor het eerst ruimte voor meer communicatie en opleiding. Zo zijn er vele vrijwilligers opgeleid voor het uitvoeren van patrijzentellingen. Met de weidevogelvrijwilligers en ANV-coördinatoren zijn dit jaar gesprekken gevoerd over welke maatregelen nodig zijn om de resultaten voor het weidevogelbeheer verder te verbeteren. Daarnaast ontvingen alle deelnemers drie keer per jaar een digitale nieuwsbrief.

Veel animo voor patrijzen tellen

Dankzij extra financiering van de provincie vanuit het Actieplan Akker- en Weidevogels, hebben de agrarische collectieven in Gelderland de Stichting Landschapsbeheer Gelderland begin 2018 de opdracht gegeven de beheermonitoring voor de patrijs op te zetten. In samenwerking met Sovon is gestart met het opleiden van vrijwillige patrijzentellers. Doel was om met vrijwilligers een eerste nul-telling te doen om vervolgens de stand van de patrijzen in beeld te kunnen brengen in de gebieden waar beheermaatregelen via het ANLb zijn uitgevoerd.

Er bleek heel veel animo te zijn voor het tellen van patrijzen in Gelderland. Door de vele enthousiaste vrijwilligers was het mogelijk om in drie regio's in het rivierengebied tellingen uit te

voeren. Maar liefst 61 vrijwilligers zijn opgeleid en hebben in 30 gebieden rondom Groesbeek, Maas & Waal en Overbetuwe de patrijs geïnventariseerd en de gegevens vastgelegd in de database van Sovon. De actuele resultaten van deze tellingen zijn te vinden in het 'Evaluatierapport patrijzenmonitoring 2018' op onze website.

CURSUS PATRIJZEN TELLEN, LOCATIE BATENBURG

Werkbezoek Provinciale Staten

Een aantal leden van de Provinciale Staten hebben op uitnodiging van Collectief Rivierenland in mei een werkbezoek gebracht aan Hedel. Hier maakten ze kennis met wat wij als collectief hebben gerealiseerd met de extra middelen uit het Actieplan Akker- en Weidevogels. Drie Gelderse collectieven hebben gezamenlijk deze ochtend georganiseerd. In een gesprek met de lokale veldcoördinator van ons collectief, een deelnemer en een vrijwilliger weidevogelbeheer is toegelicht hoe het hele proces van wens tot daadwerkelijke aanleg van plas-draspercelen in de praktijk tot stand is gekomen.

Werkzaamheden voor onze plas-dras percelen

Ook in 2018 zijn weer extra plas-draspercelen aangelegd in diverse weidevogelgebieden. Dankzij de inzet van onze veldcoördinatoren en de deelnemende boeren, is daarmee een belangrijke bijdrage geleverd aan het leefgebied voor weidevogels.

WERKZAAMHEDEN VOOR PLASDRAS-PERCELEN IN 2018

STAP 1

Graafwerkzaamheden voor de aanleg.

STAP 2

Volpompen van het plasdras-perceel met een vijzelpomp.

STAP 3

Drassig houden van het perceel met behulp van een pomp met zonnepanelen.

STAP 4

Klaar! Nu wachten tot de start van het weidevogelseizoen.

Inzet van nieuwe weidevogeldrone

Met een mooie bijdrage van de provincie via de regeling 'Burgerbetrokkenheid Natuur & Landschap', hebben de Stichting Landschapsbeheer Gelderland en de drie Gelderse collectieven gezamenlijk een drone met warmtebeeldcamera aangeschaft. In het weidevogelseizoen van 2018 is de Gelderse weidevogeldrone voor het eerst ingezet in het rivierengebied.

In ons werkgebied zijn 3 vrijwilligers opgeleid tot drone-piloot. In het weidevogelseizoen zijn zij in alle vroegte met de drone op pad gegaan om weidevogelnesten te spotten. Het inzetten van een drone heeft als voordeel dat we sneller en efficiënter nesten in beeld kunnen brengen. We kunnen in een korter tijdsbestek meer hectares controleren. Dit is zeker van belang in het voorjaar, wanneer veel boeren hun percelen vaak in dezelfde periode willen maaien. Daarnaast brengt de drone volgens de vrijwilligers echt alle weidevogelnesten in een perceel in kaart. Dit is een groot voordeel ten opzichte van het zoeken

op eigen kracht, waarbij de kans bestaat dat er nesten worden gemist. Ook voorkomt de drone menselijke geursporen bij het nest, waardoor we de kans op predatie door de vos wat verkleinen.

VOORUITBLIK NAAR 2019

Veel van onze speerpunten voor 2018 zijn gerealiseerd. We hebben een slag gemaakt in de communicatie door het organiseren van een werkbezoek voor Provinciale Statenleden, een digitale nieuwsbrief ontwikkeld voor leden en externe gebiedspartners, en hebben meer aandacht besteed aan de website. Monitoring van kievit en patrijs is gestart, en de beheermonitoring van de weidevogelgebieden is gegroeid naar zo goed als gebiedsdekkend. Hier willen we zeker in 2019 verder meegaan. Ook willen we ons meer focussen op ondersteuning van deelnemers door het organiseren van praktijkmiddagen over de ontwikkeling van kruidenrijk grasland, kruidenrijke akkerranden en andere relevante onderwerpen.

In samenwerking met de andere Gelderse collectieven, stakeholders als LTO Noord, maar ook de Gelderse Natuur en Milieu Federatie en Stichting Landschapsbeheer Gelderland denken we na over actieplannen die ondersteunend zijn aan de doelstellingen van het agrarisch natuur- en landschapsbeheer. We zien dat de discussie over de ontwikkeling van een natuurinclusieve- en kringlooplandbouw actueel is. Ons collectief zal daar, ook samen met onze landelijke koepel BoerenNatuur, een bijdrage aan moeten leveren. Dit onderwerp staat voor 2019 zeker op onze agenda. Vanuit de participerende agrarische natuurverenigingen in Collectief Rivierenland is de wens geuit om het collectief een actieve rol te geven bij oppakken van diverse projecten die zich vanuit de markt en maatschappij aandienen. Het bestuur van het collectief staat hier positief tegenover. Hier zullen we dit jaar dan ook een nadere invulling aangeven.

Het jaar 2019 wordt ook het jaar van personele wisselingen in de werkorganisatie. Collectief Rivierenland werkt samen met een team van bevlogen zelfstandig ondernemers. Een aantal daarvan neemt afscheid om zich op andere werkzaamheden te kunnen richten. Als organisatie denken wij momenteel na over de wijze waarop we deze vacatures dit jaar willen invullen.

Graag ga ik als voorzitter samen met het bestuur en werkorganisatie deze uitdagingen in 2019 aan. Ik ben trots op de reeds behaalde resultaten en ambitieus om het agrarisch natuur- en landschapsbeheer nog verder vorm te geven in het rivierengebied. Uw ondersteuning en bijdrage zijn daarin een belangrijke motivatie voor ons.

Jos van Maanen
Voorzitter Collectief Rivierenland

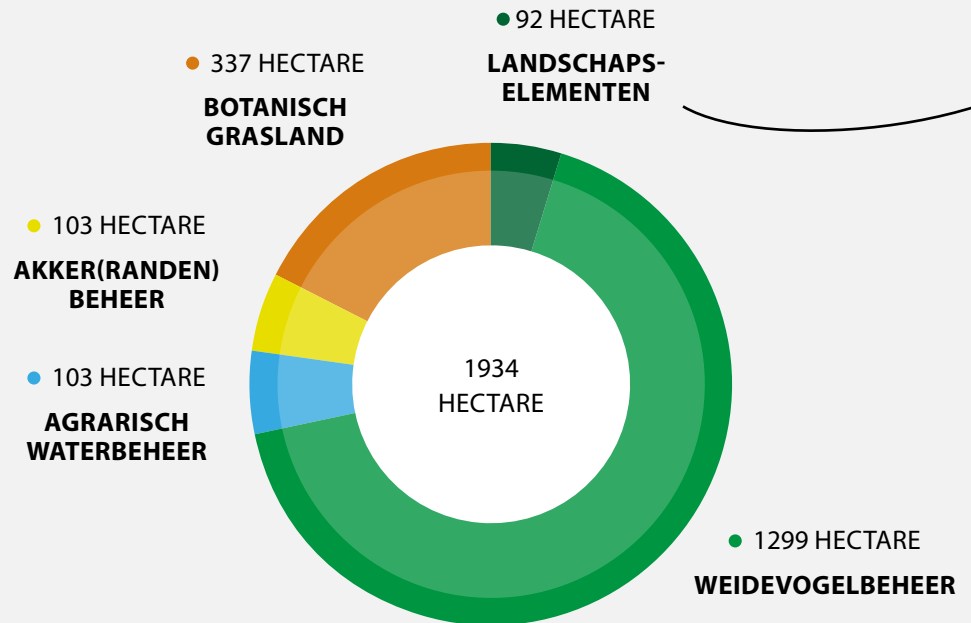
RESULTATEN 2018

ONZE KRACHT IS
DE SAMENWERKING
MET DE AGRARISCHE
NATUURVERENIGINGEN!

AGRARISCH NATUUR EN LANDSCHAPSBEHEER IN HET RIVIERENGEBIED

In 2018 hebben zich 388 particulieren en boeren ingezet voor meer biodiversiteit in het agrarisch cultuurlandschap! Samen voeren zij het volgende beheer uit in het rivierengebied:

Ons landschap in getallen

97 KNOTBOMENRIJEN

112 HOOGSTAMBOOMGAARDEN

45 BOSJES

66 HOUT- EN ELZENSINGELS

51 POELN

49 STRUWEELRANDEN

30 KILOMETER KNIP- EN SCHEERHAGEN

29 KILOMETER STRUWEELHAGEN

Ons weidevogelbeheer in getallen

**278 HECTARE
GRASLAND MET
RUSTPERIODE**

**24 HECTARE
PLASDRAS**

**595 HECTARE
LEGSELBEHEER**

**287 HECTARE
KRUIDENRIJK
GRASLAND**

**115 HECTARE
EXTENSIEF
BEWEID GRASLAND**

COLOFON

Uitgave van Collectief Rivierenland,
februari 2019

E-mail

info@collectiefrivierenland.nl

Website

www.collectiefrivierenland.nl

Tekst

Collectief Rivierenland, Yvette Rue-
sen

Eindredactie

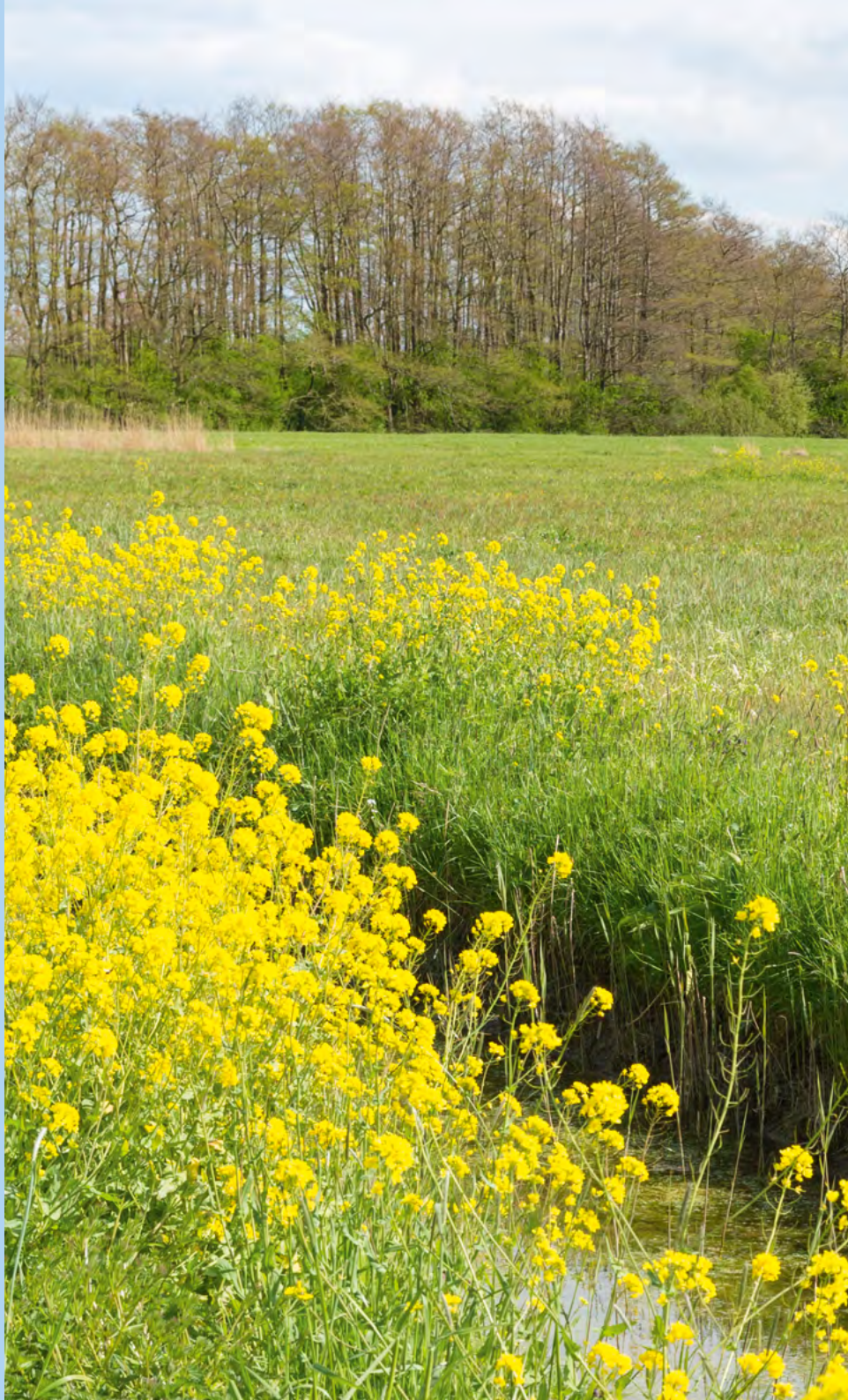
Nieuw&CO, Monique Nieuwenhuis

Foto's

Bendiks Westerink omslag, p3.
Pauline van Marle p2. Peter van
Noord p5. Karen Hinkamp p6, p10.
Henk de Koning p7. Marije Slijkhuis
p7. Nico van der Vliet p7, p8, p9.
Jos van Maanen p11. Otto Kalkho-
ven p14-15.

Vormgeving

Designimals, Laura Hondshorst

Coöperatieve Agrarische Natuurbeheervereniging
Collectief Rivierenland